

ÜLESTÕUSMISPÜHA PÄEVAMISSA

(Teine lugemine Ap10 ,34a. 37-43)

Lugemine Apostlite tegude raamatust:

Sel ajal avas Peetrus oma suu ja ütles: "Te teate, mis on sündinud kogu Juudamaal alates Galileast, pärast ristimist, mida kuulutas Johannes, kuidas Jumal oli salvinud Jeesuse Naatsaretist Püha Vaimu väega ning kuidas Ta käis mööda maad ja tegi terveks kõik, kelle üle saatan oli võimust saanud, sest Jumal oli Temaga.

Meie oleme selle kõige tunnistajad, mis ta tegi Juudamaal ja Jeruusalemmas. Sest kuigi ta löödi risti ja surmati, on Jumal ta kolmandal päeval surnuist üles äratanud ja lasknud tal ilmuda - mitte küll kogu rahvale, vaid Jumalast valitud tunnistajatele, see tähendab meile, kes me oleme ühes temaga söönud ja joonud, pärast seda kui ta surnuist üles tõusis.

Jeesus käskis meil tunnistada rahvale ja kuulutada, et Jumal seadis ta kohtumõistjaks elavate ja surnute üle. Temast tunnistavad kõik prohvetid, et igauks, kes ususb tema nime läbi, saab patud andeks.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps118 ,1-2. 16-17. 22-23 R:24)

R: See on Issanda päev, olgem rõõmsad ja hõisakem.

Tänage Issandat, sest tema on hea ning tema heldus kestab igavesti.

Õelgu nüüd Iisraeli rahvas:
tema heldus kestab igavesti.

R:

Issanda parem käsi on tõstetud üles,
Issanda parem käsi teeb vägevaid tegusid.
Ma jään elama ega sure
ja kuulutan Issanda tegudest.

R:

Kivi, mille hooneehitajad ära põlgasid,
on nurgakiviks saanud.
Issanda käest on see tulnud
ja see on meie silmis ime.

R:

(Teine lugemine Kl3 ,1-4)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast koloslastele:

Vennad, kui te olete kord ühes Kristusega üles tõusnud, siis otsige seda, mis on kõrges, kus Kristus on istumas Jumala paremal käel. Püüdke selle poole, mis on taevas, mitte selle poole, mis maa peal. Sest teie olete küll surnud, aga teie elu on ühes Kristusega Jumalas varjatud. Ja kui Kristus - teie elu - saab avalikuks, siis ilmute teiegi koos temaga kirkuses.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi 1Ko5 ,7b-8a)

Halleluuja. Kristus, meie paasatall, on ohverdatud, pühitsegem pidupäeva Issandas. Halleluuja.

(Evangeelium A aastal Mt28 ,1-10)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Kui hingamispäev oli möödas ja nädala esimene päev koitma hakkas, tulid Maarja Magdaleena ja teine Maarja hauda vaatama. Aga vaata, tuli suur maavärisemine, sest Issanda ingel laskus taevast ja tuli haua juurde, veeretaskivi kõrvale ja istus selle peale. Aga tema ilmumine oli otsekui välg ja ta riided valged nagu lumi. Hirmust tema ees löid valvurid värisema ja kukkusid maha otsekui surnud. Ingel aga pöördus naiste poole ja ütles: "Ärge kartke! Ma tean, et te otsite ristilöödud Jeesust. Teda ei ole siin, sest ta on üles äratatud, nii nagu ta ütles. Tulge ja vaadake paika, kus ta oli. Minge rutuga ja öelge tema jüngritele, et ta on surnuist üles tõusnud. Ja vaata, ta läheb Galileasse enne teid - seal te saate teda näha. Vaata, seda olen mina teile ütelnud". Ja nad läksid hauakambri juurest minema kartuse ja suure rõõmuga ning jooksid seda kuulutama tema jüngritele. Aga vaata, Jeesus ise tuli neile vastu ja ütles: "Olge tervitatud!" ja nemad tulid tema juurde, võtsid tal jalgade ümbert kinni ja kummardasid teda. Siis Jeesus ütles neile: "Ärge kartke! Minge ja andke teada mu vendadele, et nad läheksid Galileasse - seal nad saavad mind näha". See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kord rääkis üks arhitekt mulle sellest, mis ajendas teda just seda elukutset valima. Kui ta oli väike laps, elas ta maal ja käis koos oma vanematega igal pühapäeval kirikus. Tee kirikuni viis läbi metsa otsejoones kiriku portaalinii, nii et kogu kirikust oli nähtav ainult läänekülg, milles asus ka sissekäik ehk kiriku peauks.

Ühel suvistepühäl, kui poiss oli umbes viieaastane, peeti aga pärast jumalateenistust kirikuaias pidu. Nii juhtuski, et väike poiss nägi kirikut äkki ka teistest külgedest ja avastas selle suure hoone kolmemõõtmelisuse ka väljaspoolt. See võimas kogemus avas temas mingi uue mõistmise, ning nädalate kaupa üritas ta oma avastust kodus paberil läbi joonistada ja sellest paremini aru saada. Lapsena kogetu mõjutas teda sedavõrd, et temast sai arhitekt.

Teatud mõttes on see kogemus võrreldav meie usuga. Et mõista kirikut, peame me oskama seda ka väljaspoolt näha ning märgata ja mõista kõiki selle mõõtmeid, et meis ärkaks meie oma initsiatiiv usus edasi areneda. Aga vahel oleme me selleks liiga laisad, või meil on hirm oma elu liiga radikaalselt muuta, sellepärast me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, juba aastasadu vaidlevad teadlased selle üle, kui tõepäraseks tuleks hinnata ajaloolisi dokumente Jeesusest ja tema ülestõusmisest. Paljud teoloogid on lähtunud sellest, et varase kiriku kõige usaldusväärsem tunnistaja on apostel Paulus. Tema kirjutas oma kirjad ju alates esimese sajandi kuuekümnendatest aastatest, evangeeliumid kirjutati aga suure tõenäosusega vähemalt 30 aastat hiljem. Paulus, kes kohtus Jeesusega alles pöördumiseilmutuses, kasutab ülestõusmise tähistamiseks sõnu, mis viitavad pigem seesmisele kogemusele - nii nagu Jumal end kord Aabrahamile, Moosesele ja prohvetitele ilmutas. Nii võivad teoloogid selle tunnistuse alusel väita, et Jeesuse tõeline, ihulik ülestõusmine on pigem müüt ja muinasjutt.

Teaduslikult vaadeldes tundub niisugune arvamus esimesel silmapilgul korrektne. Ometi ei pöörata siin ühele nüansile piisavalt tähelepanu. Nimelt, miks just Paulus teoloogidele nii veenvana tundub? Võibolla sellepärast, et ta on nende kolleeg - Paulus oli üleüldse esimene kristlik teoloog, õpetatud kirjatundja, ning tema arutlusviis on temale kättesaadavate andmete põhjal täpne ning teaduslik. Väljaspool omaenda kogemust peab ta viitama konkreetsetele tunnistajatele ja hetkel tuntud pühadele kirjadele, nii nagu ta ise rõhutab: "Ma olen teile ju kõigepealt edasi andnud seda, mida ma ka ise olen vastu võtnud: et Kristus suri meie pattude eest, nagu on kirjutatud pühades kirjades, ja et ta maeti maha ja äratati kolmandal päeval üles pühade kirjade järgi, ja et ta näitas ennast Keefasele, seejärel neile kaheteistkümnemale, seejärel näitas ta

ennast ühtaegu enam kui viiesajale vennale, kellest enamik on veel praegugi elus, mõned aga on läinud magama; siis näitas ta ennast Jaakobusele, seejärel kõigile apostlitele. Aga kõige viimaks näitas ta ennast ka minule kui äbarikule." (1Ko 15,3-8)

Nagu teame, sai Paulus Kristuse apostliks alles pärast Jeesuse ilmutust, mis oli pigem visioon kui kohtumine ihuliku Jeesusega. Teadlasena ei saanud ta ju tunnistada millestki muust kui vaid sellest, mida suutis tõestada.

Siit lähtubki probleem, mis puudutab teoloogiat kui teadust tervikuna. Teadus peab kõike tõestama ja põhjendama, kuid elu ei jäta selleks ajalukku piisavalt fakte, et sündmustele ja nende tagamaadele saaks anda ühese hinnangu. Peale selle on religioon mitte teaduse, vaid elu peegelpilt. Religiooni küsimuseasetus keskendub sellele, kuidas võiks elu teispooluses olla, mida tuleks teha siin maailmas, et pälvida teispoolne, igavene õndsus.

Muide, aus teadlane peaks ju mõistma ka seda, et nii ebatavalise sündmuse kohta kui Jeesuse ülestõusmine ei saa ollagi mingeid üheseid asitõendeid ja tõestusi. Ilmselt polnud see Jumala plaanis ette nähtud, et inimesed suudaksid vahet teha, kus tõsiasjad lõpevad ja algab müüt.

Sellepärast on vahel hea tõdeda, et katoliku kirikus on viimane sõna mitte teoloogidel, vaid õpetusametil - paavstil ja tema ministeeriumitel, kongregatsioonidel - kelle ülesandeks on kiriku ja tema õpetuse stabiilsuse eest hoolitseda. Ajalugu ei ole täppisteadus, ja tõenäosus, et kusagilt leitakse videodokumente Jeesuse elu ja ülestõusmise kohta, mis oleksid kiriku õpetusega suisa vastuolus, on üsna nullilähedane. Mingi muu tõestusmaterjal ei suudaks aga kuidagi senist õpetust täiesti ekslikuks kuulutada.

Armsad õed ja vennad, paljusid inimesi, ka meie seast, viidi kord kirikusse ja usuõpetuse tundi vanemate käekõrval. Seal õpetati meile usutõdesid ja nende rakendamist igapäevases elus - aga kõige tähtsam oli siiski ehk see, et meid ennast ajendati küsimusi esitama. Siis märkasime sedagi, et paljudele meie esitatud küsimustele ei oska keegi teine vastata. Alles omaenda tunnetuse ja kogemuse läbi võib aimata vastuseid, millega meie hing rahule jääb.

Õige usk algab alles sealt, kus inimene ise vaatab kaugemale religiooni fassaadist ja vaimustub religiooni ruumilisusest. Usk ei ole ainult teadus, ainult kunst või ainult tunnetus, vaid kõik korraga. Sellepärast ei piisa, kui tunda ainult skeletti teaduslikult tõestatud faktidest, vaid inimest peab kõnetama ka elav ihu luude küljes - kunst, kultuur, traditsioon, illusioon, müüt ja unistus, et juhatada teda seespidi läbitunnetatud igatsuste ja lootuste juurde - lootuse juurde, et pärast surma on ülestõusmine ja igavene elu ka meie jaoks. Aamen.